

KWESTIA METODOLOGIA DZIAŁALNOŚCI WYCIECZKOWEJ I TURYSTYCZNEJ WE WSPÓŁCZESNEJ PRAKTYCE NAUCZANIA

Uziemiony metodologiczną wycieczkę ramową i aktywności turystycznej, analizując dwa składniki - metody nauczania i zasady. Wpływ ogólnoustrojowej i wielowymiarowego zjawiska badane na skuteczność procesu edukacyjnego, formacji i socjalizacji.

Słowa kluczowe: analiza metodologiczna, metodologia ogólnych podejść, zasad dydaktycznych.

THE QUESTION OF METHODOLOGY EXCURSION AND TOURIST ACTIVITIES IN MODERN TEACHING PRACTICE

Grounded methodological framework excursion and tourist activity by analyzing two components - teaching approaches and principles. The influence of systemic and multidimensional phenomenon researched on the effectiveness of the educational process, formation and socialization.

Keywords: methodological analysis, methodology, general approaches, didactic principles.

ДО ПИТАННЯ МЕТОДОЛОГІЇ ЕКСКУРСІЙНО-ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СУЧАСНІЙ ПЕДАГОГІЧНІЙ ПРАКТИЦІ

Обґрунтовано методологічну структуру екскурсійно-туристичної діяльності шляхом аналізу двох її компонентів – підходів та дидактичних принципів. Визначено вплив системного і багатовимірною досліджуваного феномену на результативність навчально-виховного процесу, становлення та соціалізацію особистості.

Ключові слова: методологічний аналіз, методологія, загальнонаукові підходи, дидактичні принципи.

У сучасних умовах розвитку науки, методологічний аналіз гуманітарних дисциплін зорієнтований на виявлення внутрішніх детермінант вчинків, дій та поведінки суб'єктів; передбачення освітньої ситуації з позиції наявності або відсутності у ній умов й обставин, які сприяють комфортному емоційному стану; окреслення ціннісно-змістовного й морального розвитку індивіда; духовне становлення та інтенцію до неперервного самовдосконалення особистості. У цьому контексті об'єктом дослідження стає освітній процес, який має особистісноутворюючий, культурутворюючий, ціннісно-змістовний характер, а його предметом – виступають зміни у внутрішньому світі індивіда, що свідчать про рух його свідомості від чуттєвого розуміння реальності (у вигляді окремих побутових фрагментів, подій, образів), до усвідомлення своєї сутності в цілому.

Вітчизняний учений Е. Білозерців підкреслює, що «...методологічні дослідження є первинним етапом будь-якого дослідження, вони повинні дати загальний проект педагогічної науки і план-карту усіх подальших теоретичних досліджень, у відповідності до яких буде встановлюватися порядок і темпи інших напрацювань» [1, с.82].

Гуманітарна методологія даного дослідження поєднує у собі філософські уявлення про екскурсійно-туристичну діяльність, як спосіб духовного буття людини у світі, пошук нею ціннісно-змістовних основ розвитку, розширення суб'єкт – об'єктних відносин на шляху до відкриття буття, усвідомлення знаково-символічного континіуму, можливості діалогу культур та культурного саморозвитку.

Філософський та теоретико-педагогічний аспекти методології у даному випадку доповнюються психологічними, суть яких полягає у використанні ідей екзистенціальної й культурно-історичної психології, розумінні екскурсійно-туристичної діяльності, як засобу формування свідомості особистості.

T. Dudka

Dr., Uniwersytet pedagogiczny imienia Myszajła Drahomanowa (m. Kyiv, Ukraina)

Загалом, екскурсійно-туристичну діяльність із загальнонаукової точки зору можна проаналізувати «крізь призму» системного, особистісного, культурологічного, діяльнісного, аксіологічного, етнопедагогічного і полісуб'єктного підходів (див. рис.2).

За таких умов, системний підхід зорієнтований на:

- ✓ виокремлення в педагогічній системі особистості, яка розвивається на ґрунті інтегративних інваріантних системоутворюючих зв'язків і відносин;
- ✓ визначення стійких та мінливих параметрів в просторово-часовому вимірі.

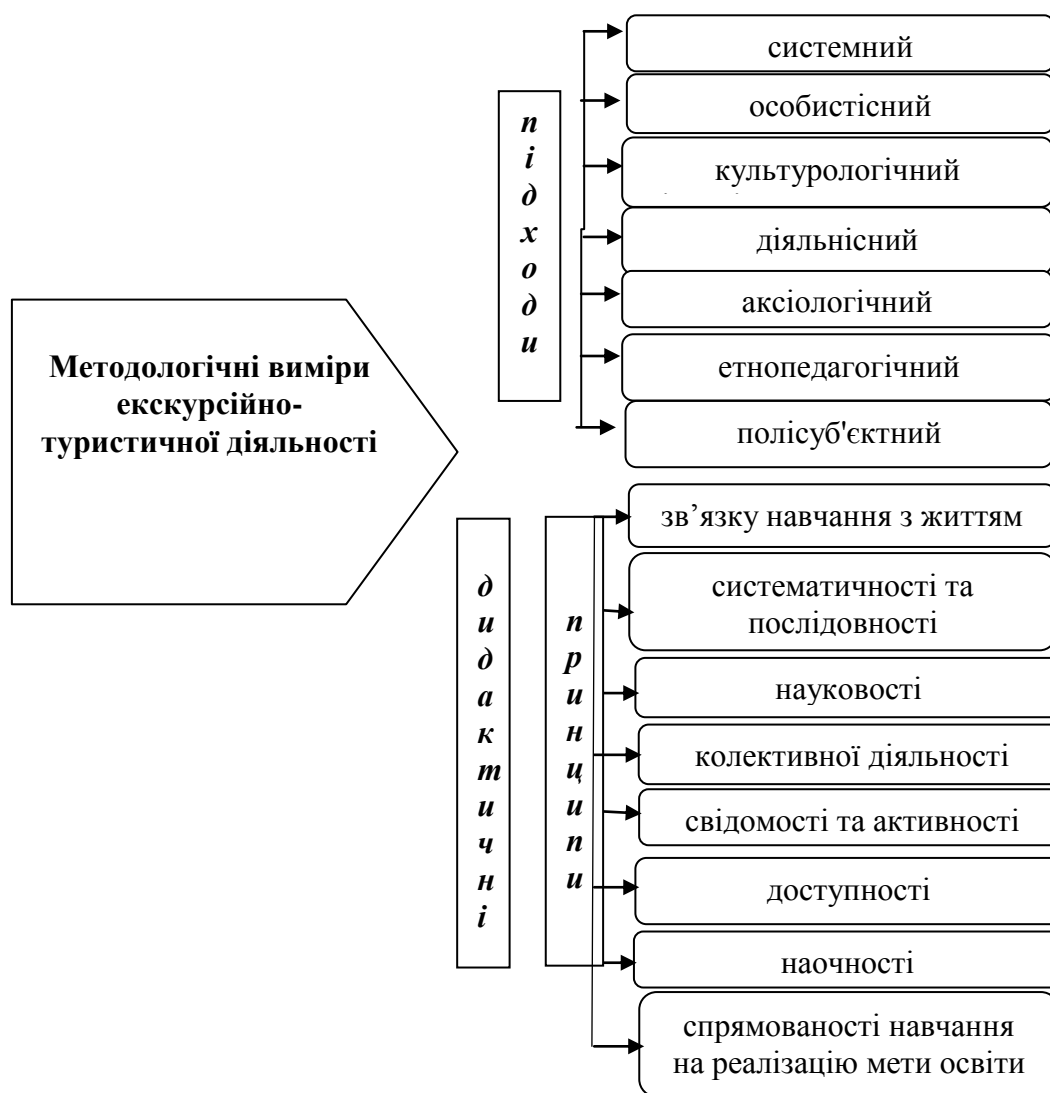

Рис.1. Методологічні аспекти туристично-екскурсійної діяльності

Даний підхід передбачає вивчення окремих компонентів процесу в контексті цілісного розвитку особистості, як єдиного утворення з допомогою інструментарію екскурсійно-туристичної діяльності. У такому педагогічному розрізі, системний підхід тісно пов'язаний з особистісним, оскільки чітко окреслює орієнтацію при конструюванні та зорієнтуванні педагогічного процесу на особистість як ціль, суб'єкт, результат і головний критерій його ефективності.

Названий підхід потребує визнання унікальності особистості, її інтелектуальної і моральної свободи, прав на повагу та ін. Також, він передбачає централізацію освіти на природному процесі саморозвитку задатків і творчого потенціалу особистості, створенні для цього відповідних умов, оскільки дослідження спрямоване на вивчення складної організації – системи освіти, яка послугувала базисом для вивчення екскурсійно-туристичної діяльності, головними рисами якої є цілісність, стійкість та демократичність.

Особистісний підхід в освітньому вимірі на сьогодні не має однозначного тлумачення, оскільки зараз існує чимало концепцій особистісно орієнтованої освіти. Теоретичний аналіз названого підходу свідчить про те, що туристично-екскурсійна діяльність виступає як структурний елемент сучасної системи освіти, дозволяє сформувати власне особистісне сприйняття досліджуваного змісту – особистісного досвіду.

Культурологічний підхід обумовлений об'єктивним зв'язком людини з культурою, як системою цінностей, виробленою людством. Освоєння людиною культур передбачає розвиток індивіда та його становлення вже як творчої особистості.

Культура, будучи універсальною характеристикою діяльності в свою чергу екстраполює на особистість аксіологічно зорієнтовану, соціально-гуманістичну програму спрямовану на освоєння різних видів діяльності, її ціннісних типологічних особливостей і результатів. Освоєння людиною культури передбачає не лише розвиток але і становлення її як творчої, самостійної і мобільної особистості.

Діяльнісний підхід виступає своєрідним теоретичним базисом в обґрунтуванні провідної ролі діяльності, в процесі здобуття освіти особистістю. Актуалізація діяльнісного підходу визначена цілим комплексом таких характерних особливостей як:

- 1) вираження рівня активності особистості вихованця та визначення його здатності налагоджувати співпрацю з оточуючим світом;
- 2) зміна парадигми сучасної освіти шляхом гуманізації усіх сфер життєдіяльності людини, що актуалізована проблемою розвитку особистості;
- 3) прийнятність закону єдності діяльності і розвитку особистості, який має всезагальний характер.

Аксіологічний підхід до даного педагогічного феномену передбачає розгляд особистості як найвищої цінності суспільства та самоцілі суспільного розвитку. У цьому плані вихованець розглядається як вища само суть освітньої системи, що рухається шляхом досягнення необхідного результату у загальному і професійному розвитку.

Сутнісна характеристика етнопедагогічного підходу полягає в органічній єдності і розвитку вітчизняної системи освіти, входження її до європейського освітнього простору за умов реалізації на гуманістичних засадах екскурсійно-туристичної діяльності.

Полісуб'єктний (діалогічний) підхід зорієнтований на мікросоціум та відносини між суб'єктами освітнього процесу, як важливе джерело духовного розвитку. Таким чином, прослідковується взаємодія особистості з оточуючим світом на гуманістичних засадах.

Вище названий підхід передбачає перетворення суперпозиції педагога і субординованої позиції вихованців в особистісно-рівноправні взаємовідносини на засадах співробітництва. Таке перетворення пов'язане, передусім, зі зміною ролей і функцій учасників педагогічного процесу. «Крізь призму» досліджуваного педагогічного феномену педагог не виховує, не навчає, а, передусім, актуалізує та стимулює прагнення вихованця до саморозвитку, вивчає його активність, створює сприятливі умови для самореалізації. Цілком природно, що у цьому багатоаспектному процесі проявляються професійно-ціннісні орієнтації вихователя, його ставлення до вихованців та предметів які викладає, педагогічної діяльності в цілому. Полісуб'єктний підхід акцентує увагу на процесах взаємодії між вихованцями, оскільки особистість у даному випадку використовує продукти та результати власного спілкування з оточуючим середовищем.

Концептуально, екскурсійно-туристична діяльність є однією із важливих сторін процесу інтеграції особистості у вітчизняний та міжнародний соціокультурний простір. Під екскурсійно-туристичною діяльністю розуміється мотивоване переміщення особистості в просторі й часі з метою вивчення, пізнання, відпочинку, й подальшого повернення в місце постійного проживання.

Екскурсійно-туристична діяльність створює сприятливі умови для самостійного формування власної освітньої траєкторії. У геопросторовому контексті, названа категорія реалізується за двома основними траєкторіями (див. рис.2.):

- 1) всередині країни (національна);
- 2) за межами постійного місця проживання (міжнародна).

Рис.2. Геопросторові траєкторії екскурсійно-туристичної діяльності

Екскурсійно-туристичну діяльність у міжнародному контексті неможливо обмежити лише конкретними діями, технологіями і механізмами, оскільки вона пов'язана з системою обміну (див. рис.2). В науковому контексті досліджуваний педагогічний феномен функціонує як складний і багатоплановий процес інтелектуального руху, обміну суспільно-культурним потенціалом, ресурсами та технологіями (рис.2).

В цілому, туристично-екскурсійну діяльність, як педагогічний феномен, можна представити як систему наступних дидактичних принципів:

1. **Зв'язку навчання з життям.** Передбачає чітку обумовленість туристично-екскурсійної діяльності сформульованим виховним завданням, а, також, сприяє формуванню цінних особистісних якостей, які відображаються у мотивах поведінки.

Така побудова вектора тісного зв'язку навчальної діяльності з практичною передбачає систематичний контакт індивіда з оточуючим світом, відкриваючи при цьому перед ним шлях виходу з інертного замкнутого кола повсякденних справ та турбот [4, с.5].

Участь молодого покоління у будь-яких туристичних заходах формує базис для становлення в особистості духовних цінностей та переконань.

2. **Систематичності та послідовності.** Виконує надзвичайно важливу функцію у побудові цілісної педагогічної системи, всі елементи якої між собою взаємозв'язані та взаємообумовлені.

Практична реалізація названого принципу передбачає побудову неперервного педагогічного процесу, виконання цілого комплексу виховних дій в процесі здійснення туристично-екскурсійної діяльності. Найголовнішим у цьому процесі є проведення чіткої паралелі між знаннями здобутими протягом навчального року та якісно новим практичним етапом роботи у польових умовах, що в свою чергу сприятиме закріпленню усього здобутого та засвоєного під час походу, екскурсії чи прогулянки.

Слід зазначити, що у вище окреслених умовах інколи дуже важко повноцінно реалізувати названий принцип на практиці. Це обумовлюється перш за все загальною метою, до реалізації якої приурочено проведення того чи іншого туристичного заходу. Зокрема, реалізація туристичного походу часто зводиться до практики елементарного фізичного виховання, при цьому цінність дослідної краєзнавчої роботи нівелюється, що в свою чергу призводить до зниження педагогічного ефекту усього заходу. Каталізатором виникнення такої несприятливої ситуації є перш за все відсутність обґрунтованого планування, коли туризм використовується як виняток без чітко окреслених педагогічних цілей [2, с.11].

Недотримання принципу систематичності та послідовності у роботі з підростаючим поколінням є дуже небезпечним явищем у педагогічній практиці, адже може призвести навіть до летальних випадків. Це обумовлюється перш за все організацією необґрунтовано складного туристичного заходу, який не відповідає віковим та фізичним особливостям учасників. Педагогічна продуктивність такого туризму досить сумнівна, оскільки активізує у вихованців виникнення загальної фізичної втоми, а, також, таких почуттів як незадоволення та розчарування.

3. **Науковості.** Дозволяє побудувати модель діяльності з цілком керованою метою, завданнями та цілями екскурсійно-туристичної діяльності.

Даний принцип у повній мірі постає в контексті системної планувальної діяльності педагога при проведенні туристичного заходу, попереднього вивчення району подорожі, підготовки та виконання відповідної поточної роботи, обробки зібраних під час подорожі матеріалів [5, с.84].

4. **Колективної діяльності.** Його аксіологічна сутність в повній мірі розкривається шляхом виконання спільного екскурсійно-туристичного заходу, та відіграє особливу роль в моральному та трудовому вихованні колективу учасників.

Туристичний колектив об'єднується на засадах тимчасової або систематичної співпраці, є складовою частиною суспільства та відображає ідейну зорієнтованість, що ґрунтується на певних принципах.

Неперервність педагогічного впливу обумовлюється необхідністю наявності виховного ефекту, який забезпечується за умов тісної співпраці кожного учасника колективу. Співпраця дитячого туристичного колективу є основною умовою успіху та результативності усієї пошукової діяльності, яка будується на засадах взаємодії, взаємовпливу та творчої співпраці учасників походу за умов дотримання чіткого розподілу обов'язків, організації та проведення дослідної роботи, культурно-масових, просвітницьких та спортивних заходів.

Педагогічний потенціал туризму, за таких умов, отримує величезні можливості в контексті налагодження тісної продуктивної спільної діяльності кожного учасника заходу. Перевагою туризму є, передусім, різноманітність характеру роботи на відкритій місцевості. Оперуючи туристичним інструментарієм вихованці зорієнтовані на досягнення спільної мети, яка на підсвідомому рівні стає активізатором їх активності, мобілізатором енергії, орієнтиром їх діяльності. Ось якими словами описував А. Макаренко взаємовідносини в колективі: «...члени колективу «не рухаються в пустому просторі», вони співпрацюють один з одним... у системі спільної взаємозалежності» [3, с.10].

5. **Свідомості та активності.** Даний принцип відображає рівень сформованості взаємовідносин між учасниками туристичного заходу, які ускладнюються в міру реалізації поставлених завдань, поступово на свідомому рівні залучаються до вирішення спільної мети.

У нормах поведінки кожного учасника екскурсійно-туристичної діяльності фіксуються загальні положення спільної діяльності, у яких доцільним є: виконання тих чи інших завдань з метою досягнення відповідних цілей; дотримання взаємних прав та обов'язків; побудова заходу в межах допустимих кордонів санкцій, які можуть застосовуватися до осіб, які порушують загально прийняті колективні норми заходу [1, с.81].

Слід зазначити, що в наявній свідомій та активній поведінці кожного учасника туристичного заходу відображена тенденція до стабілізації загальноприйнятих в групі форм поведінки та відносин, закладені не лише вимоги до кожного, але й очікувані результати загальноприйнятої поведінкової лінії. При недотриманні названих вище тенденцій поведінки можуть виникати конфліктні ситуації, за умов яких більша частина групи сприйматиметься особою-порушником як референтна, а ситуація в цілому оцінюватиметься як дискомфортна, активізуюча порушення суб'єктивного стану.

Таким чином, втілюючи практично принцип свідомості та активності для кожного учасника туристичного заходу, закріплені норми поведінки в колективі проявлятимуться у такій двовекторній зорієнтованості:

- мотиваційна структура активізована проблемою вибору сформованих потреб;
- регулятивний апарат зовнішньої взаємодії.

6. **Доступності.** Реалізується завдяки побудові екскурсійно туристичної діяльності на засадах демократизму та гуманізму, які передбачають успішне досягнення усіма учасниками фізичного, інтелектуального та емоційного розвитку.

Всебічність форм екскурсійно-туристичної діяльності спроможна зняти психологічне навантаження, сприяє налагодженню міжкультурної комунікації усіх учасників колективу.

7. **Наочності.** Зосереджений на наочному пізнанні індивідом оточуючого світу, з метою представлення об'єктів які важко описати теоретично. Наочність значною мірою впливає на глибинність сприйняття об'єктів показу, розвитку мислення в цілому.

8. **Спрямованості навчання на реалізацію мети освіти.** Є одним з найважливіших педагогічних принципів, який успішно реалізується за допомогою туристичного інструментарію. Даний принцип сприяє одночасній взаємодії інтелектуальної, емоційної і вольової сфери, здійснює вплив на навчально-виховний процес в цілому.

З вище викладеного стає зрозумілим, що екскурсійно-туристична діяльність, як соціокультурний та педагогічний феномен характеризується цілісністю, функціональністю, каузальністю, інтегративністю, дискурсивністю, прогностичністю, футурологічністю. Окреслена проблематика у просторі та часі виконує навчально-виховну, образно-

формує, раціонально-чуттєву, ціннісно-орієнтаційну, регулятивну, рефлексивну, гармонізує, структурно-онтологічну функції. Предмет досліджуваної проблематики здатний оновити мету, завдання і педагогічні механізми змістовно-просвітницькими контекстами, та окреслити освіту як онтологічний, особистісно-орієнтований, культурологічний, герменевтичний, аксіологічний і гносеологічний феномен. Екскурсійно-туристична діяльність відкриває нові можливості для розвитку мислення, удосконалення ментального фундаменту індивіда, перехід до ідеалів і цінностей суспільства, гармонії духовно-морального становлення особистості.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Белозерцев Е.П. Феномен духовно-нравственного становления человека в современной педагогике и образовании / Е.П. Белозерцев // Научные ведомости Белгородского государственного университета. Серия: Гуманитарные науки. 2009. Т. 6. №3. – С. 79-84.
2. Васянович Г. Методологічні контексти педагогічної науки на сучасному етапі її розвитку / Григорій Васянович // Педагогіка і психологія професійної освіти. — 2015. — № 3. — С. 9—30.
3. Зверева Н. М. Методологическое знание в содержании образования / Н.М.Зверева, А. А. Касьян // Педагогика. — 1993. — № 1. — С. 9—12.
4. Краевский В. В. Методология педагогики : прошлое и настоящее / В.В. Краевский // Педагогика. — 2002. — № 1. — С. 3—10.
5. Лихачев Б. Т. Методологические основы педагогики / Б. Т. Лихачев; Самар. ин-т упр., Рос. акад. образования, Поволж. фил. Ин-та воспитания и развития личности. — Самара : Изд-во СИУ, 1998. — 199 с.

THE QUESTION OF METHODOLOGY EXCURSION AND TOURIST ACTIVITIES IN MODERN TEACHING PRACTICE

T. DUDKA

In modern conditions of science, humanities methodological analysis focused on identifying internal determinants of behavior, actions and behavior of the subjects; predictions educational situation from a position of whether or not its terms and conditions that contribute to a comfortable emotional state; outline values and meaningful and moral development of the individual; spiritual formation and intention to continuous improvement. In this context, the object of study is an educational process that has osobystisnoutvoryuyuchyuy, kulturoutvoryuyuchyuy, value-informative nature, and its subject - are the changes in the inner world of the individual, showing the movement his mind from the sensory understanding of reality (in the form of individual household fragments events images), through dialogue with the world, culture and understanding its nature as a whole.

Domestic scientist E. Bilozertsiv emphasizes that "... methodological research is the primary stage of any research, they should give the overall design pedagogy and plan map of all further theoretical studies, according to which will set the pace and order of other developments" [1, p.82].

Humanitarian methodology of this study combines the philosophical idea of the excursion and tourism activities as a way of spiritual human being in the world, searching her values and meaningful foundations of development, expansion subject - object relations towards the discovery of life, awareness of semantic-symbolic kontyniumu, the possibility of dialogue between cultures and cultural self-development.

Philosophical and theoretical aspects of teaching methodology in this case is complemented by psychological essence of which is to use the ideas of existential and cultural-historical psychology, understanding excursion and tourism, as a means of individual consciousness.

Overall, excursion and tourist activity to the general scientific point of view can be analyzed "in the light" system, personal, cultural, activity, axiological, etnopedahohichnoho and involving many approaches (see figure 2).

Under such conditions, system approach focused on: the isolation in the educational system of the individual that develops based on integrative invariant backbone connections and relationships; determination of stable and changing parameters in the space-time dimension. This approach involves the study of individual components of the process in the context of a holistic personality development as a whole, tools excursion and tourism activities. In such a pedagogical perspective, a systematic approach closely related to personal, because clearly outlines the design and orientation zoriyentuvanni educational process on the individual as a target, subject, result and the main criterion of its effectiveness.

Named approach requires recognition of the uniqueness of the individual, his intellectual and moral freedom, the right to respect. Also, it provides for the centralization of education in the natural process of self-instincts and creative potential, creation of appropriate conditions, with studies aimed at studying complex organizations - the education system, which serve to the basis for the study excursion and tourism, the main features of which are integrity, stability and democracy.

The personal approach in educational terms currently has no unambiguous interpretation, because now there are many concepts of personality oriented education. The theoretical analysis of named approach indicates that tourist-excursion activity acts as a structural element of modern education system, can create their own personal perception researched content - personal experience.

Culturological approach is due to objective link human culture as a system of values produced by mankind. The development of human culture involves the development of the individual and its development are a creative person.

Culture is a universal characteristic of turn extrapolates to axiological oriented personality, social and humanistic program aimed at the development of different activities, its value typological characteristics and results. The development of human culture involves not only the development but also the formation of a creative, independent and mobile person.

Activity approach acts as a kind of theoretical basis to substantiate leading role in the process of education a person. Updating activity approach is defined by a set of characteristic features such as:

- 1) the expression level of activity of the individual pet and determine its ability to establish cooperation with the outside world;
- 2) changing the paradigm of modern education by humanization of all spheres of human activity actualizes the problem of personality;
- 3) the relevance of the law of unity and personal development, which is universal in nature.

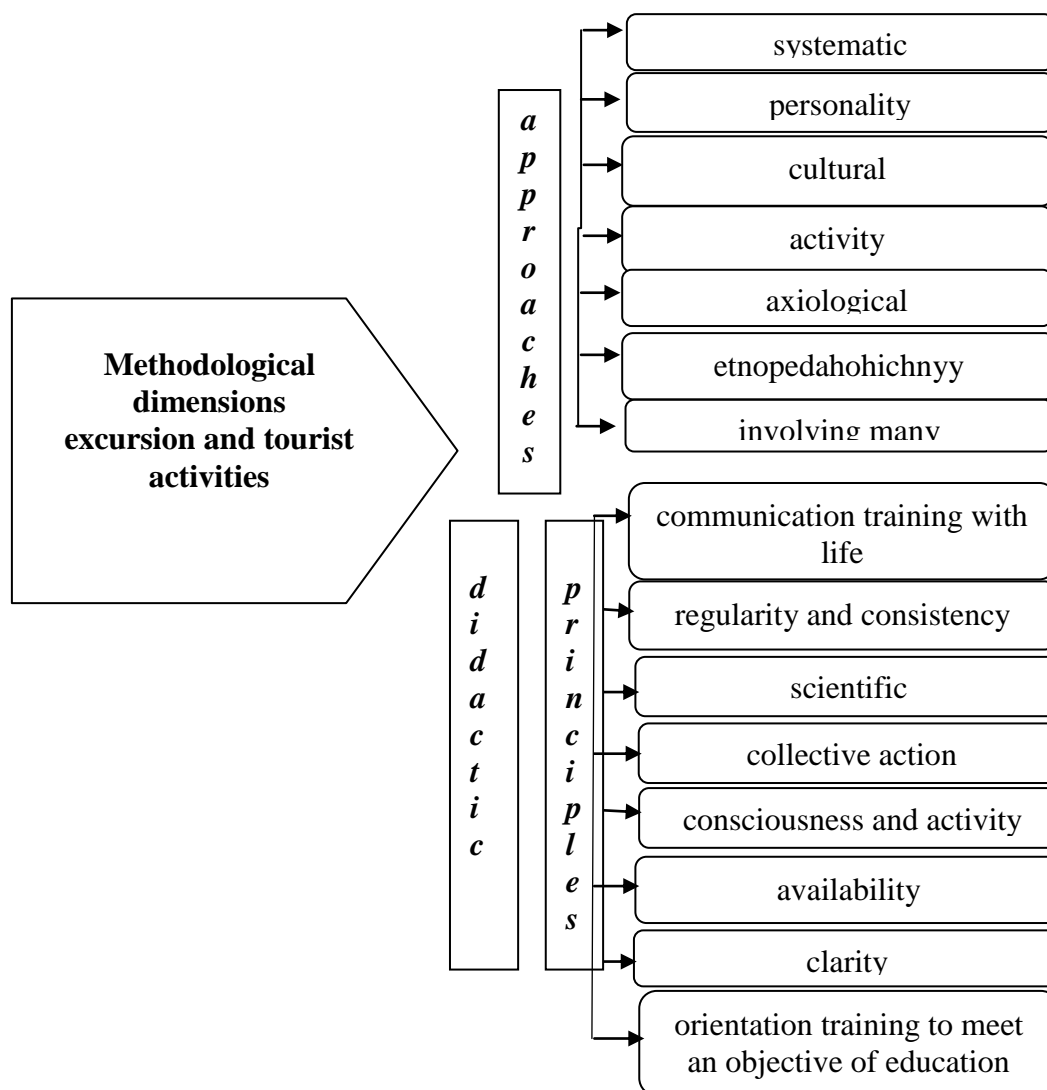

Fig. 1. Methodological aspects of tourism and excursion activities

Axiological pedagogical approach to this phenomenon involves consideration of the individual as the highest value of society and social development goal in itself. In this regard pet is seen as the highest value of the educational system, by reaching the performance in general and professional development.

The essential characteristic etnopedagogichnoho approach is organic unity and development of the national education system, its entry into the European educational space conditions for realization humanistic principles excursion and tourism activities.

Involving many (dialogical) approach focused on mikrosotsium and relations between the subjects of the educational process as an important source of spiritual development. So evident interaction of the individual with the outside world on humanistic principles.

The above named approach involves converting superposition teacher and pupils subordinated position in the personal-equal positions cooperation. This transformation is associated primarily with changing roles and functions of the partners of. "In the light" phenomenon investigated teacher teaching not brings, not teaching, and, above all, updates and stimulates the desire for self-development pet, studying its activity, creating favorable conditions for self-realization. Naturally, in this multifaceted process appear professional value orientation of the teacher with his attitude to pupils and subjects are taught, educational activities in general. Involving many approach focuses on the processes of interaction between pupils, as a person in this case using the products and results of our communication with the environment.

Conceptually, excursion and tourism activity is one of the important aspects of the integration process in the individual national and international socio-cultural space. During

excursion and tourist activity refers to the movement of individual space for a purpose, for a period of time to study, learning, leisure, followed by returning to the place of residence.

Excursion and tourist activity creates favorable conditions for independent form their own educational path. In the context of geospatial named category is implemented by two main trajectories (see figure 2.):

- 1) domestic (national);
- 2) International.

Fig.2. Educational path excursion and tourist activitie

Tour-tourism activities in the international context can not be limited only to specific activities, technologies and mechanisms, as it relates to the exchange system (see figure 2). In the context of a scientific study pedagogical phenomenon functions as a complex and multifaceted process intellectual movement, exchange of socio-cultural potential, resources and technologies (figure 2).

Considering the tourist and excursion activities as a pedagogical phenomenon, it should be noted that it can be represented as a system of teaching these principles:

1. Communication training with life. Provides clear conditionality tourist excursion of educational objectives, but also the formation of personality traits that appear in varying degrees of motives.

In general, vector construction close connection with practical learning activities provides a systematic individual contact with the outside world, starting with the front of it way out of the vicious circle of inert daily affairs and concerns [4, p.5].

The participation of the younger generation in any tourist activities forms the basis for the formation of the personality of spiritual values and beliefs.

2. Regularity and consistency. Performs a vital function in building an integrated educational system, all elements of which are interconnected with each other and interdependent.

Practical implementation of the said principle involves the construction of a continuous pedagogical process, perform a set of educational actions in the implementation of tourist and excursion activities. The most important thing in this process is a clear parallel between the knowledge acquired during the school year and qualitatively new stage of practical field conditions, which in turn will contribute to the consolidation of all acquired and assimilated during the campaign, trips or walks.

It should be noted that the above outlined conditions sometimes very difficult to fully implement the adopted principle in practice. This is due primarily common goal, the implementation of which is confined of a tourist event. In particular, holding hikes often reduced to practice elementary physical education, and the value of local history research is leveled, which in turn reduces the effect of teaching all school activities. The catalyst for the emergence of this unfortunate situation is primarily a lack of reasonable planning where tourism is used as an exception without clearly defined educational goals [2, p.11].

Failure to comply with the principle of regularity and consistency in the work of the younger generation is a very dangerous phenomenon in teaching practice, as can even lead to fatalities. This is due primarily organization unnecessarily complex tourist event, which does not meet the age and physical characteristics of the participants. Teacher performance of the tourism measure is highly questionable as to activate students emergence general physical fatigue, but also a sense of dissatisfaction and frustration.

3. Scientific. Let's build a model of for quite manageable goal, objectives and goals of excursion and tourism activities.

This principle is fully presented in the context of systematic planning of the teacher during the excursion and tourist event, a preliminary study of the area of travel, preparation and implementation of relevant current work, processing the collected materials during the trip [5, p.84].

4. Collective action. His axiological nature fully revealed through the implementation of a joint excursion and tourist event, and plays a special role in the moral education and the labor collective members.

Tourism staff combined on the basis of temporary or systematic cooperation is an integral part of society and reflect the ideological orientation, grounded on certain principles.

Continuity of pedagogical influence is caused by the need to educate the presence of effect based on close cooperation of every member of the band. Working children's tourism team is a key condition for the success and effectiveness of all search activity, based on the principles of cooperation, mutual cooperation and creative participants march under the terms of a clear division of responsibilities, organization and research, cultural, educational and sporting events.

Teaching tourism potential is tremendous opportunity in the context of establishing close productive cooperation of every participant of the event. The advantage of this type of activity is primarily a variety of nature work together. Operating with one or another form of tourism students focused on a common goal, which is on a subconscious level energizer of activity mobilizatorom energy benchmark their activities. That's what words described A. Makarenko relationships in the team, "team members ..." not moving in empty space ", they cooperate with each other ... in a common system of interdependence" [3, p.10].

5. Consciousness and activity. This principle reflects the level of development of relations between the parties to the tourist event and complicated as the implementation of tasks, gradually conscious level involved in solving common goal.

Normally each participant behavior excursion and tourist activity recorded Terms joint activities where appropriate are: performance of certain tasks and the achievement of relevant targets; respect mutual rights and obligations; building measure within acceptable boundaries of sanctions that can be applied to those who violate generally accepted norms of collective action [1, p.81].

It should be noted that existing conscious and active travel behavior of each participant of the event reflected the trend towards stabilization in the conventional group behaviors and attitudes inherent not only to the requirements of each, but generally expected results of the behavioral line. Failure to comply with the above tendencies behavior can occur conflict, the terms of which most of the group perceived as party-violator reference and assessed the overall situation as uncomfortable, enhancing infringement subjective condition.

Thus, almost embodying the principle of consciousness and activity for each participant tourist event, enshrined norms of behavior in the team proyavlyatymutsya in the following two vector orientation as:

- motivational structure enabled the choice existing needs;
- external regulatory cooperation.

6. Availability. Realized through the construction of tourism excursion on the principles of democracy and humanism. They include the successful achievement of all parties to the physical, intellectual and emotional development.

Comprehensiveness forms excursion and tourist activity able to relieve psychological stress, fosters cross-cultural communication between all members of the team.

7. Visibility. Are focused on the individual visual knowledge of the surrounding world, to illustrate the objects that are difficult to describe theoretically. Visibility greatly affects depth perception of the objects of the show, of thinking in general.

8. Jrientation training to meet an objective of education. He is one of the most important pedagogical principles, successfully implemented through travel tools. This principle facilitates the simultaneous interaction on the intellectual, emotional and volitional, has impact on the educational process as a whole.

From the above it is clear that excursion and tourist activity as socio-cultural and educational phenomenon characterized by integrity, functionality, causality, integrative, dyskursyvnisty, predictability, futurolohystychnisty. Outlined problems in space and time performs educational, image-forming, rational and sensual, value-orientation, regulatory, reflective, harmonizing, structural and ontological function. Subject research problem is able to

update the objectives, content and pedagogical mechanisms meaningful educational contexts, and define education as ontological, personality-oriented, a cultural, hermeneutic, epistemological and axiological phenomenon. Excursion and tourist activity opens up new opportunities for the development of thinking, improving mental foundation of the individual, the transition to the ideals and values of society, the harmony of spiritual and moral formation of man.

REFERENCE:

1. Belozercev E.P. Fenomen duxovno-nravstvennogo stanovlenyya cheloveka v sovremennoj pedagogyke y obrazovanyy / E.P. Belozercev // Nauchnye vedomosti Belgorodskogo gosudarstvennogo unyversyteta. Seryya: Gumanytarnie nauky. 2009. T. 6. №3. — S. 79-84.
2. Vasyanovych G. Metodologichni konteksty pedagogichnoyi nauky na suchasnomu etapi yiyi rozvytku / Grygorij Vasyanovych // Pedagogika i psykholohiya profesijnoyi osvity. — 2015. — № 3. — S. 9—30.
3. Zvereva N. M. Metodologicheskoe znanye v sodержanyy obrazovanyya / N.M.Zvereva, A. A. Kasyan // Pedagogyka. — 1993. — № 1. — S. 9—12.
4. Kraevskij V. V. Metodologyya pedagogyky : proshloe y nastoyashhee / V.V. Kraevskij // Pedagogyka. — 2002. — № 1. — S. 3—10.
5. Lyxachev B. T. Metodologicheskyye osnovy pedagogyky / B. T. Lyxachev; Samar. yn-t upr., Ros. akad. obrazovanyya, Povolzh. fyl. Yn-ta vospytanyya y razvytyya lychnosty. — Samara : Yzd-vo SYU, 1998. — 199 s.